

Boaz wel of geen lossers?

In het boek Ruth gaat het over het losserschap. Een lossers was in het oude Israël een familielid die een naaste verwant uit de financiële problemen haalde. Een voorbeeld hiervan vinden we in het boek Jeremia, die een stuk land koop van een neef om hem uit de financiële problemen te helpen. In het boek Ruth lijkt het begrip vermengd te worden met het zogenaamde ‘zwagerhuwelijk’. Hierbij kon een naaste bloedverwant zich verplicht voelen, of verplicht worden, om bij een weduwe van een familielid een kind te verwekken. Een voorbeeld hiervan zien we in het verhaal van Juda en Tamar in Genesis 38.

In het boek Ruth is Noömi weduwe geworden en haar schoondochter Ruth, die eveneens weduwe is geworden, is bereid om Noömi aan een kleinkind te helpen. De persoon die het meest geschikt lijkt te zijn om bij Ruth een kind te verwekken is Boaz. In het verhaal lijkt hij als een integere man te worden getekend, en ook was hij een goede bekende van Noömi en haar overleden man.

Noömi weet de situatie zo naar haar hand te zetten dat Ruth Boaz een huwelijksaanzoek doet. Boaz gaat daar graag op in. Het probleem is nog wel dat Boaz ook als lossers wil optreden. Dus

De vraag hierbij is: Kan Boaz wel de functie van ‘lossers’ op zich nemen. Alle betrokken personen lijken het een goed plan te vinden, maar is het wel volgens de ‘wettelijke’ regels? Een voorwaarde is dat Boaz een familielid moet zijn van Noömi.

Bekende, kennis, relatie, ja, dat was hij. Maar lossers?

Hieronder volgen de plaatsen waar iets over de positie van Boaz gezegd wordt:

In Ruth 2: 1 zegt de schrijver dat Boaz een kennis/bekende was van Noömi.

In Ruth 2: 3 zegt hij/zij dat Boaz uit de clan van Elimelech (de overleden man van Noömi) was.

In Ruth 2: 20 zegt Noömi van Boaz: Die man is ons meer nabij dan onze lossers.

In Ruth 3: 2 zegt Noömi dat Boaz kennis/bekende is van hen (van Noömi en van Ruth).

In Ruth 3:9 zegt Ruth: Ja, lossers bent u.

In Ruth 3:12 zegt Boaz van zichzelf: Voorwaar, waarlijk, voorwaar, lossers ben ik **zeker niet**, maar wel is er een lossers die nader is dan ik.

In Ruth 4:1 zegt de schrijver dat de lossers over wie Boaz gesproken had voorbijging.

In Ruth 4:4 zegt Boaz tot de lossers: Er is n iemand die kan lossen behalve jij, en ik ben achter jou.

In Ruth 4:8 zegt de lossers tot Boaz niet: ‘Los jij’. Hij zegt ‘koop jij’.

In Ruth 4:14 zeggen de vrouwen tot Noömi: Geprezen zei de Heer die het jou vandaag niet aan een lossers laat ontbreken. Dit lijkt betrekking te hebben op het kind dat Ruth baart.

Uit al deze teksten blijkt nergens dat Boaz zichzelf lossers noemt en ook Noömi noemt Boaz nergens zo. Alleen Ruth zelf duidt Boaz zo aan in Ruth 3:9. Zij zal uit de uitspraken van Noömi begrepen hebben dat Boaz lossers was, maar dat wordt nergens expliciet gezegd door Noömi of door Boaz zelf. Er is steeds sprake van één lossers (Ruth 2:20, 3:12, 4:4) en als Obed geboren is wordt die de echte lossers.

Een lastig iets is het woordje ‘im’ in Ruth 3:12. De Masoreten wisten hier geen raad mee en adviseerden om het maar helemaal weg te laten. Het woord ‘im’ kan verschillende dingen betekenen, zoals ‘als’, of ‘of’. Maar vaak ook in de betekenis ‘zeker niet’, ‘echt niet’. En deze betekenis zal hier bedoeld zijn, omdat nergens gezegd wordt dat Boaz lossers is, behalve door Ruth die dit verkeerd begrepen heeft door alle zinspelingen van haar schoonmoeder over de positie van Boaz.